

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg

Afdelingen for erhvervsfaglige
uddannelser

Vester Voldgade 123
1552 København V.
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5666
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 174 (Alm. del):

15-02-2010

I brev af 29. januar 2010 har udvalget efter ønske fra Christine Antorini (S) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 174:

"Ministeren bedes redegøre for, hvor præcist de lovgivningsmæssige barrierer er i forhold til at anvende sociale klausuler i forbindelse med offentlige udbud?"

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af dette spørgsmål indhentet en udtalelse fra Konkurrencestyrelsen, som har oplyst følgende:

"Sociale hensyn er en samlebetegnelse for en lang række af de ikke-økonomiske aspekter, der kan indgå i et offentligt udbud. Begrebet dækker en bred vifte af meget forskellige hensyn.

Der kan i princippet tages sociale hensyn i alle faser af en udbudsproces – lige fra valget af hvilke varer eller tjenesteydelser, som myndigheden vil indkøbe, til fastlæggelsen af vilkårene for, hvordan kontrakten skal udføres.

Generelt gælder det, at de offentlige myndigheder, når de ønsker at anvende sociale klausuler, skal overholde fællesskabsrettens bestemmelser og principper. Det drejer sig bl.a. princippet om ligebehandling og ikke-diskrimination.

I praksis vil sociale klausuler typisk blive anvendt som vilkår for, hvordan kontrakten skal udføres. I den forbindelse skal følgende retningslinjer iagttages:

- Sociale klausuler er en del af kontrakten mellem leverandøren og den ordregivende myndighed. Det er derfor vigtigt i forbindelse med selve udbuddet at fremhæve, at der stilles sociale krav til kontraktens udførelse.
- De sociale klausuler skal være sagligt begrundet.

- En social klausul må ikke være mere vidtgående, end formålet tilsiger, dvs. den må ikke forpligte leverandøren ud over den konkrete kontrakt (proportionalitetsprincippet).
- De sociale klausuler skal overholde EF-traktatens generelle principper. Det betyder blandt andet, at en kontraktbestemmelse ikke må have en direkte eller indirekte diskriminerende virkning på tilbudsgivere fra andre lande.
- Det vil som hovedregel alene være lovligt at opstille kontraktvilkår, der vedrører eller regulerer udførelsen af ydelser i ordregiverens eget land. Ordregiverne kan således ikke bruge sociale klausuler på opgaver, der også kan udføres uden for ordregivers eget land.

Et krav om, at en virksomhed skal tage en lærling i praktik kan stride mod disse betingelser. Fx kan det være i strid med proportionalitetsprincippet. Det skyldes, at vilkåret har en sådan karakter og en sådan varighed, at det kan række ud over opfyldelsen af den konkrete kontrakt. Kravet kan også være diskriminerende i forhold til virksomheder fra andre lande. Det skyldes, at en uddannelsesaftale med en lærling om praktik kun kan indgås af virksomheder med hjemsted i Danmark. Vilkaåret kan derfor afskære tilbudsgivere fra andre medlemsstater fra at byde.

Som nævnt er det muligt at tage sociale hensyn i andre dele af en udbudsproces. Det gælder fx ved fastlæggelsen af, hvilke varer og tjenesteydelser, som skal indkøbes og ved tildelingen af kontrakten jf. nedenfor.

De ordregivende myndigheder har for det første mulighed for at inddrage sociale aspekter ved valget af, hvilke varer og tjenesteydelser som skal indkøbes. Udbudsreglerne hindrer ikke, at de ordregivende myndigheder udbyder kontrakter, der opfylder bestemte sociale formål. Dog skal myndighederne ligesom ved alle andre offentlige indkøb overholde fællesskabsrettens bestemmelser og principper. Dette indebærer blandt andet, at det, myndigheden beslutter sig for at købe, ikke må vælges med det formål for øje at favorisere landets egne virksomheder.

De ordregivende myndigheder kan for det andet tage hensyn til sociale aspekter i forbindelse med fastlæggelsen af de tekniske specifikationer. De ordregivende myndigheder skal i den sammenhæng være opmærksomme på, at fastlæggelsen af de tekniske specifikationer skal ske i overensstemmelse med udbudsdirektivet og ikke må bevirke, at en eller flere tilbudsgivere udelukkes eller gives en fortrinsstilling.

For det tredje kan de ordregivende myndigheder tage hensyn til sociale aspekter ved undersøgelsen af tilbudsgivernes økonomiske, finansielle eller tekniske formåen. Ordregiveren skal dog holde sig inden for den liste over oplysninger og dokumentation, som ordregiveren i henhold til udbudsdirektivet kan kræve af tilbudsgiverne som bevis for deres egnethed. Herudover gælder der, at udvælgelseskriterierne skal være ikke-diskriminerende samt være relevante i forhold til den konkrete opgave.

Endelig har de ordregivende myndigheder mulighed for at lægge vægt på sociale hensyn ved tildelingen af kontrakten, forudsat at tildelingskriteriet

er "det økonomisk mest fordelagtige bud". For at et socialt hensyn lovligt vil kunne bruges som underkriterium, er det imidlertid en forudsætning, at det er relevant i forhold til den konkrete opgave, at det er egnet til, at ordregiver kan sammenligne tilbuddene objektivt, og at det er i overensstemmelse med EF-traktatens principper.

Det skal dog understreges, at det i alle tilfælde vil være en konkret vurdering i hvilket omfang, der kan anvendes sociale klausuler. I den forbindelse kan der hentes inspiration i Konkurrencestyrelsens vejledning om Sociale hensyn ved offentlige indkøb fra 2004. Vejledningen kan hentes på Konkurrencestyrelsens hjemmeside:
www.ks.dk/index.php?id=28299. "

Jeg kan henholde mig til Konkurrencestyrelsens oplysninger.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder